

Dos.nr. 3-146/20
2-20134824-02-3-29102020

H O T Ă R Ă R E
În numele legii

31 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Anatolie Minciuna
Judecătorii	Veronica Negru și Ecaterina Palanciuc
Grefier	Liliana Matei

examinînd, în ședință publică, cauza în contencios administrativ la acțiunea înaintată de către A.O. „Media Alternativă” împotriva Consiliului Audiovizualului, persoană terță A.O. „Centru pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”, cu privire la anularea deciziei nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „TV 8”, urmare a sesizării Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”,

c o n s t a t ă :

La 29 octombrie 2020, avocatul Vitalie Enachi în interesele A.O. „Media Alternativă” a înaintat acțiune împotriva Consiliului Audiovizualului, cu privire la anularea deciziei nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „TV 8, urmare a sesizării Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”.

În motivarea acțiunii a indicat că, Asociația Obștească „Media Alternativă”, a fost fondată la data de 13 martie 2017, fiind deținătoarea de licență pentru postul de televiziune „TV8”, fiind furnizor de servicii media.

La 21 octombrie 2020, Asociația Obștească „Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din Republica Moldova”, fondată recent, la 03 august 2020, a înaintat în adresa Consiliului Audiovizualului o sesizarea, prin care informează că la 06 octombrie 2020, în cadrul emisiunii „Politica Nataliei Morari”, difuzată la postul de televiziune TV8, au fost enunțate ipoteze cu privire la fraudarea alegerilor prezidențiale din 01 noiembrie 2020.

Prin scrisoarea nr. 842 din 22 octombrie 2020, Consiliul Audiovizualului a solicitat Asociației Obștești „Media Alternativă”, de a-și expune opinia referitor la cele invocate în sesizarea enunțată.

Prin scrisoarea nr. 34 din 23 octombrie 2020, A.O. „Media Alternativă”, cu referire la faptele invocate, a comunicat *inter alia*, Consiliului Audiovizualului, că, în

activitatea sa, postul de televiziune „TV 8” respectă drepturile și libertățile fundamentale, principiile privind asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, fapt asigurat și în cadrul talkshow-ului „Politica Nataliei Morari” din data de 06 octombrie 2020.

Invitații emisiunii au fost experții/analiztii: Roman Mihăes, Cornel Ciurea și Ștefan Gligor, care au dezbătut subiecte și scenarii electorale și post-electorale.

La întrebarea menționată în sesizare s-au expus toți experții, fiind pus în discuție subiectul posibilelor încălcări din ziua votării, prin intermediul deschiderii secțiilor de votare, la care toți invitații au avut posibilitatea de a se expune fără a fi restricționați.

Astfel, realizatoarea emisiunii a intervenit doar pentru a oferi dreptul la replică sau pentru a asigura echilibrul discuției.

Poziția juristului și expertului în politici publice Ștefan Gligor, reprezintă opinia personală a acestuia, formulată în baza propriilor convingeri și a experienței personale, atât sub aspect analitic, politic cât și juridic, lucru pe care l-a explicat în cadrul intervențiilor sale.

Indică reclamanta că, Ștefan Gligor, a menționat de mai multe ori că sunt „suspiciuni” și „premise”, dar nu a prezentat ca un fapt deja împlinit. În același timp, părerea acestuia a fost combătută de către ceilalți experți prezenți în platou, care au venit cu contraargumente. Niciunul dintre participanții la emisiune nu au fost restricționați în ași expune opiniile referitor la subiectul abordat, iar în cadrul schimbului de opinii, analistul Cornel Ciurea, i-a sugerat lui Gligor, faptul că, dacă lansează teorii în privința unor concurenți electorali, ar trebui să prezinte și probe.

Totodată, pe parcursul discuției, Cornel Ciurea, a avut ocazia să, combată fiecare aspect menționat de către colegul său de platou Ștefan Gligor.

Indică reclamanta că, mai mult decât atât, realizatoarea emisiunii, a intervenit și a încercat să oprească discuția invitaților atunci când aceștia au trecut la atacuri personale, asigurând dreptul la replică și echilibrul opiniilor prin evidențierea poziției altor invitați din platou, care au venit să combată opinia lui Ștefan Gligor.

Menționează reclamanta replicile realizatoarei emisiunii de intervenire, oprirea discuției invitaților, „d-le Gligor, o simplă întrebare, d-le Gligor, d-le Gligor...o întrebare. O clipă, d-le Gligor. O întrebare pentru voi toți...Eu voi fi avocatul diavolului, vă voi adresa o simplă întrebare, a încercat d-ul Ciurea, dar se pare că nu a-ți fost auzit...d-ul Ciurea, despre asta și vorbește. Luând în considerare câți oameni locuiesc acolo, acolo și acolo, care este problema? Care este problema?”.

La fel, ulterior când a fost nevoie realizatoarea emisiunii a intervenit și a oferit cuvântul și altui invitat, d-lui Roman Mihăieș, care nu reușea să se expună din cauza discuțiilor celorlalți doi invitați.

Suplimentar, urmare a raportului de monitorizare prezentat, prin scrisoarea nr. 35 din 26 octombrie 2020, A.O. „Media Alternativă” a comunicat Consiliului Audiovizualului, că, ține să remarce faptul că în cadrul programului audiovizual a fost asigurată prezența a trei puncte de vedere diferite. Fiecare invitat al emisiunii a dispus de platforma „TV 8” pentru a-și prezenta opiniile cu privire la subiectele discutate. Discuțiile au avut loc în baza informațiilor publice, documentate, iar fiecare invitat și-a

format și expus propriile opinii. Rolul moderatorului în cadrul talk-show-ului este de a pune întrebări și provoca discuții, pe alocuri incomode, anume pentru a găsi răspunsul vizavi de problemele de interes public.

În acest sens, discuțiile contradictorii și opiniile diferite se încadrează inclusiv în prevederile Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, care, la art. 3, prevede că, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează.

Totodată, Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, care, la art. 4 alin. (3), spune următoarele: „Pe lângă garanțiile prevăzute la art. 3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor”.

Mai mult decât atât, în realizarea talk-show-ului „Politica Nataliei Morari”, care este o emisiune de autor, inclusiv cu elemente de editorial, realizatoarea a ținut cont și de faptul că, în exercitarea dreptului său de a-și exprima opinii sau puncte de vedere în legătură cu subiecte de interes public, trebuie să asigure o separare clară a opiniilor de fapte.

Succesiv, Consiliul Audiovizualului, a dispus monitorizării postului de televiziune, care a atestat că la data de 06 octombrie 2020, ora 21:00, în cadrul serviciului de programe al postului de televiziune „TV8” a fost difuzată emisiunea „Politica Nataliei Morari” (durata 01 oră 06 min.), având ca teme de discuție: Эмбарго на Плахотнюка; избирательные „договорняк”; главные ставки кампании; политическая анемия; избирательный переполох și ошибки кандидатов. Emisiunea poate fi accesată pe <https://www.youtube.com/watch?v=jaJixt358s>.

Asupra subiectelor și-au expus opiniile invitații emisiunii: Ștefan Gligor-expert pentru politici publice și comentatorii politici Roman Mihăeș și Corneliu Ciurea.

Urmare a monitorizării emisiunii, raportul face referire la pct. 50 lit. a) și b) din Regulamentul privind conținuturile audiovizualului, aprobat prin Decizia CA nr. 61/219 din 30 decembrie 2019, potrivit căreia, în cadrul programelor de informare în probleme de interes public-politice, economice și sociale, culturale etc., trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție în perioada în care problemele sunt în dezbateră publică; b) prezentatorii/moderatorii programelor de informare nu vor interveni pentru a-și prezenta punctul propriu de vedere.

La 26 octombrie 2020, Consiliul Audiovizualul, luând act de rezultatele monitorizării postului de televiziune „TV 8”, a admis sesizarea f/nr. din 21 octombrie 2020, parvenită din partea A.O. Centrul pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din Republica Moldova, și a sancționat, cu amendă în mărime de 7 000 de lei A.O. „Media Alternativă”, fondatoarea postului de televiziune „TV8”, pentru încălcarea pct. 4.1 din Condițiile la Licența de emisie seria AC 000800 din 26.02,18 (nerespectarea pct. 50 lit. a)

și b) din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. f) din Codul serviciilor media audiovizuale.

La fel, conform pct. 6 a deciziei enunțate, motivațiile privind rezultatele votării sunt înscrise în Procesul-verbal al ședinței Consiliului Audiovizualului din 26 octombrie 2020, parte integrantă a prezentei decizii, care la data constatării nu a fost publicat.

Indică reclamanta, că în opinia sa, decizia nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 emisă de Consiliul Audiovizualului este neîntemeiată, din considerentele că, libertatea de exprimare este un drept fundamental al individului, cu o aplicație specifică în domeniul mass-media, ocrotit ca atare de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (art. 10 CEDO), din a cărei jurisprudență constantă reiese importanța deosebită a libertății presei în orice societate democratică.

Menționează reclamanta că, această libertate nu este una absolută, ea implicând unele restricții generate de necesitatea protecției altor valori fundamentale, cum ar fi de ex. dreptul la reputație, demnitatea și onoarea persoanei. Totuși, protejarea acestora nu trebuie să fie efectuată prin folosirea unor mijloace cu caracter disuasiv asupra activității jurnaliștilor, fiind necesar a fi găsit acel echilibru prin care să se garanteze atât libertatea de exprimare cât și alte drepturi concurente.

Astfel, la nivel național, art. 3 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare oferă tuturor persoanelor dreptul la libertatea de exprimare. Un rol special în acest sens îl are presa, care are sarcina de „câine public de pază” al democrației, libertatea de exprimare a căreia, totodată este generată și prin prisma art. 4 din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Din acest motiv, libertatea de exprimare a mass-media se bucură de garanții suplimentare prevăzute de art. 11 alin. (3), art. 13 alin. (1), art. 28 alin. (2) din Legea menționată.

Indică reclamanta că, libertatea de exprimare cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Jurisprudența CtEDO, a delimitat trei categorii principale de exprimare - politică, artistică și comercială, acordându-i cea mai mare importanță protecției exprimării politice, care a fost definită foarte larg, astfel, încât se includă discursurile privind toate chestiunile de interes public general. Or, dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai în cazul unei informații sau „idei” care sunt primite în mod favorabil sau privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență, dar și al celei care ofensează, șochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunității.

Adițional, libertatea jurnalistică mai acoperă și posibile recurgeri la exagerări sau chiar provocări (Hotărârea CtEDO din 24.02.1997 în cazul De Haes and Gijssels c. Belgiei, §47). Atunci când persoana dorește să răspândească o informație, Statul nu poate dicta sau critica forma în care această informație este răspândită.

Totodată a reținut că, art. 31 Cod administrativ, prevede că actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate. La caz, aliniatul (3) al art.3 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, prevede 3 condiții pentru restrângerea libertății de exprimare: restrângerea să fie prevăzută de lege, să urmărească unul sau mai multe din scopurile indicate în acest aliniat și să fie „necesară într-o

societate democratică", acestea urmează să fie interpretate în lumina jurisprudenței CtEDO.

Astfel, restricțiile enumerate trebuie să fie interpretate în mod restrâns, iar necesitatea lor trebuie să fie motivată convingător, pe lângă faptul că acestea trebuie să fie legale și să urmărească un scop legitim. Or, orice hotărâre judecătorească sau act care limitează libertatea de exprimare trebuie să conțină motive suficient de clare de ce o asemenea restrângere este necesară. Această proporționalitate implică punerea în balanța de apreciere, pe de o parte, a interesului public protejat și, pe de altă parte, a dreptului la libera exprimare într-o societate democratică.

În esență, decizia contestată, nu conține motive suficient de clare, cum prevederile invocate, cu referire la nerespectarea pct. 50 lit. a) și b) din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale, de către moderatoarea emisiunii „Politica Nataliei Morari”, sunt raportate la circumstanțele concret a cauzei, care este interesul general protejat, și de ce limitarea libertății de opinie, la cazul concret sunt „necesară într-o societate democratică”. Care acțiuni ale moderatoarei, aduc atingere eticii și tehnicii jurnalistice, Codului deontologic?

Mai mult, invocarea la generală a Deciziei nr. 17/101 din 23 iulie 2020, pentru un caz similar de încălcări, Consiliul Audiovizualului a sancționat furnizorul de servicii media audiovizuale PP „Timpul de dimineață”, fondatoarea postului de televiziune „10 TV”, cu amendă în mărime de 7000 de lei și a propus ca în cazul „TV 8” să fie aplicată aceeași sancțiune, fără a distinge circumstanțele fiecărui caz, este neîntemeiată și ilegală.

Conform, art. 25 Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele personale care le reprezintă. La caz unii membrii a Consiliului Audiovizualului, în cadrul ședinței de dezbateri au dat dovada de părtinire.

În asemenea circumstanțe, solicită anularea deciziei nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „TV 8”, urmare a sesizării Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”.

Consiliul Audiovizualului, fiind notificat despre depunerea acțiunii, prin referință sa din 30 octombrie 2020, a solicitat respingerea acțiunii, ca neîntemeiată, invocând că, nu există temeiuri legale pentru anularea deciziei CA nr. 30/186 din 26 octombrie 2020, precum și lipsesc probe, ce ar demonstra ilegalitatea deciziei contestate, iar unicul argument invocat de reclamant în jurul căreia și-a întemeiat întreaga acțiune se referă la „libertatea de exprimare”.

Cu referire la „libertatea de exprimare” s-a expus inclusiv membrul Consiliului Audiovizualului, Iulian Roșea, în cadrul ședinței publice din 26 octombrie 2020, care a menționat că libertatea de exprimare sau dreptul la informare poate prevala și asupra altor drepturi, însă acest drept nu este unul absolut, fapt care rezidă din prevederile Convenției Europene pentru drepturile omului și, în acest sens, organismele internaționale și comunitare vin cu o serie de recomandări în vederea exercitării acestui drept în spiritul actului fundamental. Iulian Roșea a specificat că potrivit Rezoluției 1003 a Adunării

parlamentare a Consiliului Europei cu privire la etica jurnalistică, difuzarea informației trebuie să se facă respectând adevărul, după ce acesta a fost riguros verificat anterior, faptele trebuind expuse, descrise și prezentate cu imparțialitate.

În acest sens, Iulian Roșea a punctat că informațiile nu trebuie să se confunde cu zvonurile, iar expunerea opiniilor poate consta din reflecții sau comentarii asupra unor idei generale sau se poate referi la comentarii asupra unor informații având o legătură cu evenimentele concrete.

Iulian Roșea, a mai subliniat că dacă este adevărat că în exprimarea opiniilor - aceasta fiind subiectivă - nu se poate și nu trebuie să se ceară veridicitate, în schimb, se poate cere ca exprimarea opiniilor să se facă pornind de la expuneri oneste și corecte din punct de vedere etic, concluzionând că este greu pentru moderatoarele, în asemenea situații, să pareze între informațiile lansate de către experții invitați, însă cu siguranță furnizorul trebuia să asigure a doua poziție, fapt cert ce nu poate fi trecut cu vederea.

Totodată, făcând trimitere la dreptul cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul încearcă să ducă instanța în eroare și să îndepărteze incidența obiectului răspunderii juridice în raport cu acțiunile sale pe care le consideră legitime.

Este de constatat faptul că deși dreptul la libera exprimare este un drept fundamental și este asigurat atât prin prisma prevederilor legislației naționale, cât și a tratatelor internaționale, acesta nu are un caracter absolut.

În concordanță cu această teză, art. 10, p. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului stabilește că „orice persoană are dreptul la libertate de exprimare Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații, ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a tine seama de frontiere”.

Pe de altă parte se precizează că „prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare”.

La fel p. 2 din articolul respectiv prevede că „exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”.

Conform art. 4 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, statul garantează libertatea de exprimare a mass-media, nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii.

Ținând cont de faptul că, transmisia serviciilor de programe reprezintă o activitate autorizată, desfășurarea căreia este supusă în prim plan reglementărilor audiovizuale, Codul serviciilor media audiovizuale reglementează atât drepturile, cât și obligațiile furnizorului de servicii media pe domeniul de referință.

Astfel conform art. 8 din Codul serviciilor media audiovizuale aflați sub jurisdicția Republicii Moldova, li se garantează dreptul să decidă asupra conținutului emisiunilor și programelor, respectând principiul de pluralitate a opiniilor în conformitate cu cadrul juridic și condițiile expuse în licența de emisie. Principiile de comunicare audiovizuală

sunt prevăzute expres în Codul serviciilor media audiovizuale și în Regulamentul privind conținuturile audiovizuale, aprobat prin Decizia CA nr. 61/219 din 30 decembrie 2019, iar supravegherea respectării exprimării pluraliste de idei și de opinii în cadrul programelor transmise de furnizorii de servicii media și implicit, garantarea libertății de exprimare este asigurată de Consiliul Audiovizualului.

Potrivit pct. 50 lit. a) și b) din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale, aprobat prin Decizia Consiliului Audiovizualului nr. 61/219 din 30 decembrie 2019, în spiritul respectării libertății și dreptului fundamental la informare, furnizorul de servicii media trebuie să asigure „în cadrul programelor de informare în probleme de interes public - politice, economice, sociale, culturale etc., respectarea următoarelor cerințe:

a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție în perioada în care problemele sunt în dezbateră publică;

b) prezentatorii/moderatorii programelor de informare nu vor interveni pentru a-și prezenta punctul propriu de vedere”.

Astfel, pct. 50 lit. a) și lit. b) din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale prevede norme ce asigură informarea corectă de către furnizorii de servicii media.

Respectiv, postul de televiziune „TV 8” a fost sancționat pentru faptul că în cadrul emisiunii „Politica Nataliei Morari” din 06 octombrie 2020, nu au fost prezentate principalele puncte de vedere aflate în opoziție a persoanelor în adresa cărora au fost aduse acuzații și a faptului că prezentatoarea a intervenit pentru a-și prezenta punctul propriu de vedere.

Astfel, prin sancțiunea aplicată, Consiliul Audiovizualului, nicidecum nu îngrădește libertatea de exprimare, oricine are dreptul să se exprime liber, însă în cazul în care în cadrul programelor audiovizuale se aduc acuzații unor persoane, furnizorii de servicii media au obligația să prezinte principalele puncte de vedere aflate în opoziție.

Totodată, în cadrul programelor de informare prezentatorii/moderatorii au obligația de a nu interveni pentru a-și prezenta punctul propriu de vedere.

Aceste obligații prevăzute de normele legale, nicidecum nu încalcă dreptul la libertatea de exprimare a persoanelor. Mai mult ca atât, aceste obligații contribuie la o informare corectă a persoanelor și conform art. 10, p. 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, „într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”.

Cu referire la alegațiile reclamantului precum că unii membri ai Consiliului Audiovizualului, au dat dovadă de părtinire, menționează pârâtul că, această afirmație este una pur declarativă fără careva probe concludente.

Totodată, menționează că, Decizia Consiliului Audiovizualului nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 este una motivată, temeiurile de fapt și de drept sunt descrise detaliat în decizie, iar trimiterea făcută de un membru a Consiliului Audiovizualului la o decizie

similară a Consiliului prin care postul de televiziune „TV 10” a fost sancționat cu 7 000 lei, este în conformitate cu principiul „Egalitatea de tratament” prevăzut la art. 23 din Codul administrativ, care prevede la alin. (2) că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să trateze în mod egal persoanele aflate în situații similare. Orice diferență de tratament trebuie justificată în mod obiectiv.

Ținând cont de cele relatate mai sus, Consiliul Audiovizualului, consideră că acțiunea este constituită de declarații, fără suport juridic și fără probe pertinente și admisibile în susținerea celor solicitate. Or, reclamantul își expune doar nemulțumirea sa față de sancțiunea aplicată, deoarece, după cum a demonstrat, lipsesc atât argumentele motivate, cât și temeiurile legale.

Fiind atras în proces, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2020, terțul Asociația Obștească „Centru pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”, fapt despre care a fost notificat, referință la acțiunea înaintată de către A.O. „Media Alternativă”, nu a depus.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului A.O. „Media Alternativă” avocatul Vitalie Enachi a susținut acțiunea pe motivele menționate, solicitând admiterea acțiunii.

În ședința de judecată reprezentanții pârâtului, Consiliului Audiovizualului, Grigore Chițanu și Maria Onea, au solicitat respingerea acțiunii, ca neîntemeiată, susținând motivele menționate în referință.

În ședința de judecată nu s-a prezentat reprezentantul terțului Asociația Obștească „Centru pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”, fiind legal citat despre ora, data și locul examinării cauzei.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului și înscrisurile administrate, analizând argumentele expuse în acțiune și în referința depusă, Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău concluzionează că acțiunea în contencios administrativ este admisibilă și întemeiată din următoarele considerente.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Art.17 Cod administrativ, prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă. Potrivit ar

Astfel, reclamanta, A.O. „Media Alternativă” revendică apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 Cod administrativ, și anume, dreptul la libertatea de exprimare.

Prin decizia Consiliului Audiovizualului nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „TV 8” urmare a sesizării Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”, A.O. „Media Alternativă”, fondatoarea postului de televiziune „TV 8”, a fost sancționată cu amendă în mărime de 7 000 lei, pentru încălcarea pct. 4.1 din Condițiile la Licența de emisie seria AC 000800 din 26.02.18 (nerespectarea pct. 50 lit. a) și b) din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. f) din Codul serviciilor media audiovizuale (PRO (7) - D. VICOL, T. BURAGA, A. COZMA, I. ROBU, Iu. ROȘCA, A. URSU-ANTOCI și L. VIZIRU; CONTRA (2) - L. MANOLE și C. MIHALACHE), fiind obligată A.O. „Media Alternativă”, să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri.

În accepțiunea art.20 alin.(1) Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În virtutea art. 39 Cod administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Articolul 189 alin. (1) Cod administrativ, stabilește că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În condițiile art.163 lit. c) Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prelabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

În temeiul art. 72 alin. (3) Cod electoral, contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale și ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului se depun, fără respectarea procedurii prelabile, la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii sau adoptării hotărârii.

În conformitate cu art. 73 alin. (3) și alin.(7) Cod electoral, contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzori aflați sub jurisdicția Republicii Moldova se examinează de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului în termen de 5 zile calendaristice de la depunerea contestației, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. Contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată în termenul legal de 3 zile de la data adoptării deciziei din 26 octombrie 2020, ce se confirmă prin acțiunea depusă în instanța de judecată la 29 octombrie 2020.

Totodată, acțiunea înaintată de către reclamantă reprezintă o acțiune în contestare în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a) Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în contestare rezidă în faptul că, reclamantul urmărește pe cale judiciară de a anula actul administrativ individual defavorabil.

Prin urmare, Completul judiciar în conformitate cu prevederile art. 219 din Codul administrativ îl apreciază ca un element al pretenției acțiunii în contestare.

Din analiza normelor de drept sus-indicate, Completul judiciar reține că, A.O. „Media Alternativă” este în drept să înainteze acțiunea în contencios administrativ, iar acțiunea în contestare utilizată de reclamantă pentru revendicarea apărării drepturilor ei nu este condiționată, la caz, de respectarea procedurii prealabile, fiind depusă în termen.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

În baza art.219 alin.(1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Conform art.220 alin.(1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93, iar potrivit art.221 alin.(1) al aceluiași act normativ, autoritățile publice sunt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sunt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații.

În virtutea art.93 Cod administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sânt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Astfel, din actele cauzei urmează că, prin decizia Consiliului Audiovizualului nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „TV 8” urmare a sesizării Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM” pentru încălcarea pct. 4.1 din Condițiile la Licența de emisie seria AC 000800 din 26.02.18 (nerespectarea pct. 50 lit. a) și b) din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. f) din Codul serviciilor media audiovizuale, a sancționat a A.O. „Media Alternativă” aplicînd-ui amendă în mărime de 7 000 lei, obligînd-o să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri.

Din conținutul deciziei contestate urmează că, la data de 21 octombrie 2020, în adresa Consiliului Audiovizualului a parvenit sesizarea f/nr. din aceeași dată din partea Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din Republica Moldova, care informează că la 06 octombrie 2020, în cadrul emisiunii „Politica Nataliei Morari”, difuzată la postul de televiziune „TV 8”, au fost enunțate ipoteze cu privire la fraudarea alegerilor prezidențiale din 01 noiembrie 2020.

Astfel, Centrul pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din Republica Moldova invocă faptul că la min. 59:00 al emisiunii, la întrebarea prezentatoarei: „Есть шансы, чтобы эти выборы были корректными и соответствовали международным стандартам?”, invitatul emisiunii Ștefan Gligor a declarat, aducând învinuiri directe actualului președinte al țării: „Учитывая..., что все фактически сложилось неблагоприятно для Игоря Додона, я думаю, что есть все предпосылки, чтобы они организовали фальсификацию этих выборов, так, как им это необходимо... Мне кажется, битва будет за 3-4-5%, 70 000 голосов, на которые они рассчитывают в смысле фальсификации... посредством избирательных участков в Российской Федерации”.

În acest context, petiționarul consideră că aceasta deja nu reprezintă o analiză politică a experților, ci acuzații directe ce țin de competența organelor de urmărire penală. Alegerile nu au avut loc, dar se declară că acestea sunt falsificate și sunt numiți vinovații.

În aceeași ordine de idei, Centrul pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din Republica Moldova subliniază faptul că în discuție, drept replică la declarațiile unui alt invitat la emisiune că „Открытие участков это не фальсификация”, Ștefan Gligor a declarat: „Это фальсификация оснований для открытия избирательных участков! И это сделала Партия социалистов! Они украли личные данные тысяч людей, создали сотни и тысячи фальшивых e-мейлов”, după care a trecut la acuzații în adresa interlocutorului său: „У вас какая-то странная любовь к властям! Хорошо вам платят?”. Reieșind din cele expuse mai sus, petiționarul solicită neadmiterea unei asemenea situații care încalcă drepturile și obligațiile candidaților electorali, ale Comisiei Electorale Centrale, ale jurnaliștilor și constatarea încălcărilor pentru a nu mai admite pe viitor asemenea de situații.

Astfel, primind sesizarea menționată, Consiliul Audiovizualului, respectând prevederile art.83 alin.(2) Cod serviciilor media audiovizuale, prin scrisoarea nr. 842 din 22 octombrie 2020, a solicitat AO „Media Alternativă”, fondatoarea postului de televiziune „TV8”, să-și expună opinia referitor la cele invocate în sesizarea Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din Republica Moldova.

Prin scrisoarea nr. 34 din 23 octombrie 2020, AO „Media Alternativă”, ce a fost completată prin scrisoare nr.35 din 26 octombrie 2020, a invocat că, postul de televiziune „TV 8” a asigurat echilibrul opiniilor și părerilor pe parcursul întregii emisiuni și nu a limitat dreptul la expunere în cadrul programului audiovizual menționat în sesizare și nu a admis încălcări ale prevederilor legislației în vigoare. Totodată, în caz de necesitate și în limitele prevederilor legale, emisiunea „Politica Nataliei Morari” este deschisă să ofere dreptul la replică subiecților care se simt vizați”. Or, în realizarea talk-show-ului „Politica Nataliei Morari”, care este o emisiune de autor, inclusiv cu elemente de editorial,

realizatoarea a ținut cont și de faptul că, exercitarea dreptului său de a-și exprima opinii sau puncte de vedere în legătură cu subiecte de interes public, trebuie să asigure o separare clară a opiniilor de fapte.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea postului de televiziune „TV 8” prin prisma celor invocate în sesizare, stabilind că, la data de 06 octombrie 2020, ora 21:00, în cadrul serviciului de programe al postului de televiziune „TV 8” a fost difuzată emisiunea „Politica Nataliei Morari” (durata 01 oră 06 min.), având ca teme de discuție: Эмбарго на Плахотнюка; избирательные „договорняки”; главные ставки кампании; политическая анемия; избирательный переполюх și ошибки кандидатов. Asupra subiectelor și-au expus opiniile invitații emisiunii: Ștefan Gligor, expert pentru politici publice, și comentarii politici Roman Mihăeș și Corneliu Ciurea.

Totodată, pe parcursul emisiunii s-a evidențiat faptul că de către moderator erau acceptate, în special, afirmațiile și declarațiile invitatului Ștefan Gligor, în timp ce ceilalți doi invitați erau întrerupți, fără a fi lăsați să-și ducă gândul până la capăt, iar moderatorul expunându-și opiniile proprii după cum urmează:

- (min. 08:14) Moderator: „Я вообще считаю, что часть, которая будет, называется договорняк, в Молдавской политике займет важное место, в современной истории молдавской политики, поэтому давайте о чем говорить... В нынешней кампании кто с кем договорился?”;

- (min. 10:28) Moderator: „Я по-другому поставлю акцент. Я бы в этом контексте рассматривала бы очередное, уже не знаю в который раз, перенесение заседания по делу Шора в Кагуле, что абсолютно выходит за любые рамки”;

- (min. 22:15) Moderator: „Почему? А где обещанные компроматы?.. Давайте так господин Чуря! Абсолютно у всех в политическом бомонде не было сомнений, что у Влада Плахотнюка может быть что-то на Игоря Додона, но при этом я особо не слышала у Плахотнюка, чтобы было что-то на Маю Санду! Ну, что это может быть?! Что? ... А вы исключаете, что могли договориться Плахотнюк с Додоном?”;

- (min. 31:14) Moderator: „Кто контролирует парламентское большинство и назначает правительство в нашей стране, тот и управляет страной. Ну, давайте называть вещи своими именами!”.

Urmare a monitorizării conținutului emisiunii, Consiliul Audiovizualului a reținut ca relevante prevederile pct. 50 lit. a) și b) din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale, aprobat prin Decizia CA nr. 61/219 din 30 decembrie 2019, potrivit căruia: în cadrul programelor de informare în probleme de interes public – politice, economice, sociale, culturale etc., trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică; b) prezentatorii/moderatorii programelor de informare nu vor interveni pentru a-și prezenta punctul propriu de vedere.

În acest context, Consiliul Audiovizualului, în cadrul dezbaterilor publice, a precizat că în cadrul emisiunii „Politica Nataliei Morari” din 06.10.2020, invitatul

emisiunii Ștefan Gligor, expert pentru politici publice, a adus acuzații la adresa președintelui CEC, Dorin Cimil, și a Partidului Socialiștilor. Dat fiind faptul că emisiunea a fost realizată în direct, furnizorul de servicii media avea obligația, în conformitate cu legislația audiovizuală, de a solicita punctul de vedere al persoanelor vizate în dialogul emisiunii. Dreptul la replică putea fi realizat în cadrul unei următoare ediții a emisiunii. În conformitate cu prevederile Regulamentului privind conținuturile audiovizuale, moderatorii programelor de informare nu vor interveni în discuția cu invitatul emisiunii pentru a-și prezenta punctul propriu de vedere. În acest sens, Consiliul Audiovizualului a examinat sesizarea din perspectiva conținutului programului audiovizual sub aspectul conduitei furnizorului de servicii media, ajungând la concluzia privind sancționarea cu amendă în mărime de 7 000 de lei AO „Media Alternativă”, fondatoarea postului de televiziune „TV8”, pentru încălcarea pct. 4.1 din Condițiile la Licența de emisie seria AC 000800 din 26.02.18 (nerespectarea pct. 50 lit. a) și b) din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. f) din Codul serviciilor media audiovizuale (PRO (7) – D. VICOL, T. BURAGA, A. COZMA, I. ROBU, Iu. ROȘCA, A. URSU-ANTOCI și L. VIZIRU; CONTRA (2) – L. MANOLE și C. MIHALACHE).

Analizând conținutul deciziei contestate, vizualizând emisiunea „Politica Nataliei Morari” din 06.10.2020, subsumând punctul de vedere al participanților, normele de drept material și procesual, constatând starea de fapt, instanța de judecată conchide necesitatea adoptării unei soluții de admiterea a acțiunii înaintate, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sunt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

În acest context, instanța de judecată reține prevederile art.10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale

1.Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2.Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Articolul 10 al Convenției nu garantează o libertate de exprimare nelimitată chiar și în ceea ce privește relatările presei cu privire la chestiuni de interes public deosebit.

Conform termenilor din paragraful 2 al articolului, exercitarea acestei libertăți presupune „obligații și responsabilități”, care, de asemenea, se aplică presei. Aceste „obligații și responsabilități” pot avea însemnătate când, la fel ca și în această cauză, există o întrebare cu privire la atacul asupra reputației unor persoane private și subminarea „drepturilor altor persoane”. Datorită „obligațiilor și responsabilităților” inerente exercitării libertății de exprimare, protecția acordată de articolul 10 jurnaliștilor în ceea ce privește relatarea cu privire la chestiunile de interes general, este supusă condiției ca ei să acționeze cu bună-credință pentru a oferi informații corecte și credibile în conformitate cu etica jurnalistică (a se vedea *Goodwin v. The United Kingdom*, hotărâre din 27 martie 1996, *Reports of Judgments and Decisions, Fressoz and Roire v. France*).

La rândul său funcționarii publici trebuie să beneficieze de încredere publică, în condiții lipsite de tulburări nepotrivite, ca ei să aibă succes în îndeplinirea sarcinilor lor și, astfel, poate fi dovedit ca necesar de a-i proteja de atacuri verbale ofensatorii și abuzive în timpul serviciului. Cerințele unei astfel de protecții trebuie, totuși, evaluate în comparație cu interesele libertății presei sau a discutării deschise a chestiunilor de interes public.

Exprimările de opinii beneficiază de protecția puternică în baza art. 10 CEDO. O hotărâre nefavorabilă în cazul dat ca consecință a exprimării unei opinii este de natură să implice o încălcare a art. 10 CEDO. Totuși, chiar atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei ingerințe poate depinde de faptul dacă există un substrat factologic suficient pentru declarația contestată, deoarece chiar și o judecată de valoare fără nici un substrat factologic care s-o susțină poate fi excesivă. În cazul dat nu este justificată o astfel de ingerință, deoarece există circumstanțe factice admise pentru exprimarea opiniei și aceasta este exprimată cu bună credință.

În aceeași ordine de idei, prevederile legale citate *supra*, trebuie interpretate și aplicate în concordanță cu jurisprudența Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, pentru că libertatea de exprimare este garantată și de art. 10 din Convenția Europeană, care prin paragraful al doilea permite statelor să aducă anumite limitări acestei libertăți, cu condiția să respecte cerințele prevăzute de Convenție pentru valabilitatea lor. Astfel, s-a prevăzut că „exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora(...).

Conform art.3 alin.(1) –al.(4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, care stipulează că, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează.

Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Conform art.4 Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, Statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii. Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public. Pe lângă garanțiile prevăzute la art.3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.

Art.28 alin.(2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, indică că, mass-media nu poartă răspundere materială pentru preluarea cu bună-credință a relatărilor false cu privire la fapte și/sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, care vizează chestiuni de interes public, dacă acestea:

- a) se conțin în comunicatele de presă ale altor persoane decât autoritățile publice;
- b) se conțin în creațiile de autor, care nu pot fi redactate, sau în emisiunile difuzate în direct;
- c) se conțin în declarațiile, scrise sau verbale, ale altor persoane;
- d) au fost răspândite anterior de alte mass-media;
- e) cad sub incidența altor cazuri stabilite de lege.

Raportînd normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de judecată reține că, libertatea de exprimare este un drept fundamental al individului, cu o aplicație specifică în domeniul mass-media, ocrotit ca atare de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (art. 10 CEDO), din a cărei jurisprudență constantă reiese importanța deosebită a libertății presei în orice societate democratică.

Libertate nu este una absolută, ea implicând unele restricții generate de necesitatea protecției altor valori fundamentale, cum ar fi de ex. dreptul la reputație, demnitatea și onoarea persoanei. Totuși, protejarea acestora nu trebuie să fie efectuată prin folosirea unor mijloace cu caracter disuasiv asupra activității jurnaliștilor, fiind necesar a fi găsit acel echilibru prin care să se garanteze atât libertatea de exprimare cât și alte drepturi concurente. Or, dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai în cazul unei „informații” sau „idei” care sunt primite în mod favorabil sau privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență dar și cele care ofensează, șochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunității. Adicional, libertatea jurnalistică mai acoperă și posibile recurgeri la exagerări sau chiar provocări. În susținerea opiniei date,

instanța de judecată invocă cazul De Haes and Gijssels versus Belgiei (hot. din 24.02.97, rapoartele hotărârilor și deciziilor 1997 –I, p.236 paragraful 47).

În acest context, instanța de judecată conchide că, la emiterea deciziei nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „TV 8”, urmare a sesizării Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”, Consiliul Audiovizualului n-a ținut cont de prevederile menționate, motiv din care decizia urmează a fi anulată. Or, la emiterea deciziei nu s-a respectat libertatea de exprimare, care este un drept primordial al furnizorului de servicii media.

În ședința de judecată nu s-a confirmat faptul admiterii de către AO ”Media Alternativă” a încălcărilor legislației în domeniul audiovizualului și ca urmare sancționării în temeiul art.84 alin.(5) lit.f) Cod serviciilor media audiovizuale, care prevede că, se sancționează cu amendă de la 5000 de lei la 10000 de lei furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media care au comis transmisiunea/retransmisiunea serviciilor media audiovizuale cu încălcarea prevederilor licenței de emisie sau ale autorizației de retransmisiune. Or, reieșind din prevederile art.84 alin.(1) și alin.(2) Cod serviciilor media audiovizuale, furnizorii de servicii media, furnizorii de servicii de platformă de partajare a materialelor video și distribuitorii de servicii media poartă răspundere pentru încălcarea legislației în domeniul audiovizualului în conformitate cu prezentul articol și cu legislația în vigoare. Pentru încălcarea prevederilor prezentului cod, Consiliul Audiovizualului aplică sancțiuni stabilite individual, în funcție de gravitatea încălcării, de efectele acesteia, precum și de frecvența încălcărilor comise în ultimele 12 luni.

Astfel, instanța de judecată atestă că, pîrîtul n-a prezentat careva probe, ce ar confirma admiterea de către AO ”Media Alternativă” a încălcărilor legislației în domeniul audiovizualului. Or, art.93 Cod administrativ, stabilește că, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Prin urmare, instanța dă o apreciere critică argumentelor Consiliului Audiovizualului referitor la faptul că la 06 octombrie 2020, în cadrul emisiunii „Politica Nataliei Morari”, difuzată la postul de televiziune „TV 8”, s-a admis nerespectarea pct. 50 lit. a) și b) din Regulamentul privind conținuturile audiovizuale, aprobat prin Decizia CA nr. 61/219 din 30 decembrie 2019, potrivit căruia: în cadrul programelor de informare în probleme de interes public – politice, economice, sociale, culturale etc., trebuie să fie respectate următoarele cerințe: a) asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică; b) prezentatorii/moderatorii programelor de informare nu vor interveni pentru a-și prezenta punctul propriu de vedere”.

Declarativ, instanța de judecată apreciază și argumentul pîrîtului precum că, moderatorul a admis expunerea punctului propriu de vedere, declarînd în cadrul emisiunii:

- (min. 08:14) Moderator: „Я вообще считаю, что часть, которая будет, называется договорняк, в Молдавской политике займет важное место, в современной истории молдавской политики, поэтому давайте о чем говорить... В нынешней кампании кто с кем договорился?”;

- (min. 10:28) Moderator: „Я по-другому поставлю акцент. Я бы в этом контексте рассматривала бы очередное, уже не знаю в который раз, перенесение заседания по делу Шора в Кагуле, что абсолютно выходит за любые рамки”;

- (min. 22:15) Moderator: „Почему? А где обещанные компроматы?.. Давайте так господин Чуря! Абсолютно у всех в политическом бомонде не было сомнений, что у Влада Плахотнюка может быть что-то на Игоря Додона, но при этом я особо не слышала у Плахотнюка, чтобы было что-то на Маю Санду! Ну, что это может быть?! Что? ... А вы исключаете, что могли договориться Плахотнюк с Додоном?”;

- (min. 31:14) Moderator: „Кто контролирует парламентское большинство и назначает правительство в нашей стране, тот и управляет страной. Ну, давайте называть вещи своими именами!”.

La acest capitol, instanța de judecată reține, că, postul de televiziune „TV 8” a asigurat echilibrul opiniilor și părerilor pe parcursul întregii emisiuni și nu a limitat dreptul la expunere în cadrul programului audiovizual menționat în sesizare și nu a admis încălcări ale prevederilor legislației în vigoare. Or, un moderator trebuie să fie un provocator, să incite invitații din studio asupra unor chestiuni în dezbatere, avînd un rol în cadrul talk-show-ului de a pune întrebări și provoca discuții, pe alocuri incomode, anume pentru a găsi răspunsul vizavi de problemele de interes public.

Mai mult ca atît, realizatoarea emisiunii a intervenit și a încercat să oprească discuția invitaților, atunci când aceștia au trecut la atacuri personale, asigurînd dreptul la replică și echilibrul opiniilor prin evidențierea poziției altor invitați din platou, care au venit să combată opinia dlui Ștefan Gligor: <https://w\vw.facebook.com/Politica.TV8/videos/371957927512022/> (01:03:15):

- „Dle Gligor, o simplă întrebare, dle Gligor, dle Gligor... O întrebare. O clipă, dle Gligor. O întrebare pentru voi toți... Eu voi fi avocatul diavolului, vă voi adresa o simplă întrebare, a încercat dl Ciurea, dar se pare că nu ați fost auzit... dl Ciurea despre asta și vorbește. Luând în considerare câți oameni locuiesc acolo, acolo și acolo, care este problema? Care este problema?”

Ulterior, când a fost nevoie, realizatoarea a intervenit și a oferit cuvînt și altui invitat, dlui Roman Mihăeș, care nu reușea să se expună din cauza discuțiilor celorlalți doi invitați <https://www.facebook.com/Politica-TV8/videos/371957927512022/> (01:05:58): - „Dle Gligor, dle Ciurea... haideți să nu monopolizăm. Haideți să-i permitem dlui Mihăeș să vorbească, care s-a expus inclusiv asupra impactului votului din diasporă.”

Astfel, realizatoarea emisiunii a intervenit doar pentru a oferi dreptul la replică sau pentru a asigura echilibrul discuției, iar poziția juristului și expertului în politici publice, Ștefan Gligor reprezintă o opinie personală, formulată în baza propriilor convingeri și a

experienței personale, atât sub aspect analitic, politic cât și juridic, lucru pe care l-a explicat în cadrul intervențiilor sale, fiind invocat că sunt „suspiciuni” și „premise”, dar nu a prezentat ca un fapt deja împlinit. Or, părerea acestuia a fost combătută de către ceilalți experți prezenți în platou, care au venit cu contraargumente, respectiv niciunul dintre participanții la emisiune nu au fost restricționat în ași expune opiniile vizavi de subiectul abordat. În cadrul schimbului de opinii, analistul Cornel Ciurea ia sugerat dlui Gligor faptul că, dacă lansează teorii în privința unor concurenți electorali, ar trebui să prezinte și probe. Totodată, pe parcursul discuției, Cornel Ciurea a avut ocazia să combată fiecare aspect menționat de către colegul său de platou Ștefan Gligor.

În consecință, instanța de contencios administrativ conchide că, în cadrul emisiunii s-a respectat asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică. Or, realizatoarea a ținut cont de faptul că, în exercitarea dreptului său de a-și exprima opinii sau puncte de vedere în legătură cu subiecte de interes public, trebuie să asigure o separare clară a opiniilor de fapte, respectând acest drept invitațiilor.

Totodată, instanța de judecată reține că, o precizare deosebit de importantă privitoare la libertatea de opinie este că exprimarea unei opinii semnifică formularea unei judecăți de valoare cu privire la un anumit fapt social, care nu poate fi confundată cu relatarea unor activități umane, a unor împrejurări sau fapte.

Pentru a face distincție între fapte și judecăți de valoare se va ține cont de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul *Lingens versus Austria* (hot. din 08.07.96, p.164), care afirmă: „Trebuie făcută o distincție clară între fapte și judecăți de valoare. Existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul unor judecăți de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit. În ceea ce privește judecățile de valoare, cerința de a dovedi adevărul este imposibil de îndeplinit și constituie o încălcare a libertății de exprimare”.

Chiar și atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei imixțiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declarația respectivă.

În acest context, este necesar de menționat că emisunea a avut loc în perioada campaniei electorale, care reprezintă o problemă de interes public. Or, denumirea emisiunii „Politica Nataliei Morari” al postului de televiziune „TV 8” denotă crearea unei platforme pentru dezbateri politice și expunerea opiniilor, deci întru realizarea talk-show-ului „Politica Nataliei Morari”, atât autoarea emisiunii, cât și invitații săi aduc în prim plan probleme societății și care sunt soluțiile lor pe segmentul politic.

În cât privește argumentul pîrîtului privind neoferirea dreptului la replică, instanța de judecată relevă că, argumentul dat nu poate servi drept temei pentru respingerea acțiunii, în situația în care în cadrul emisiunii „Politica Nataliei Morari” s-a asigurat echilibrul opiniilor și părerilor pe parcursul întregii emisiuni și nu s-a limitat dreptul la expunere în cadrul programului audiovizual menționat în sesizare.

Reieșind din considerentele expuse mai sus, instanța de contencios administrativ constată că în cauza dată sunt întrunite temeiurile de ilegalitate a deciziei Consiliului

Audiovizualului nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „TV 8”, urmare a sesizării Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”.

conform art.224 al.(1) lit. a), Cod Administrativ, art. 74 Cod electoral, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite acțiunea înaintată de către A.O. „Media Alternativă” împotriva Consiliului Audiovizualului, persoană terță A.O. „Centru pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”, cu privire la anularea deciziei nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „TV 8”, urmare a sesizării Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”.

Se anulează decizia Consiliului Audiovizualului nr. 30/186 din 26 octombrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „TV 8”, urmare a sesizării Centrului pentru Protecția Dreptului Jurnaliștilor din RM”.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 1 (una) zi de la pronunțare, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Președintele ședinței, judecătorul

Anatolie Minciuna

Judecător

Veronica Negru

Judecător

Ecaterina Palanciuc

